

ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΣΑΡΙΚΗΝ ΡΩΣΙΑΝ

ΠΩΣ ΕΔΡΑΠΕΤΕΥΑΝ ΟΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑΣ ΦΥΛΑΚΑΣ

Η ιστορία και η δράσις τῆς Σόνιας Περόφσκαγιας. Ὑπὲρ τῆς ἐπαναστατικῆς ιδέας. Ἡ σύλληψις τῆς. Πῶς, ἐδραπέτευσεν. Ἐνῶ οἱ χωροφύλακες ἐρροχάλιζαν. Ἡ ἀπόδρασις τοῦ ἐπαναστάτου Ντώις. Ἐνα ἐξυπνο κόλπο. Στὰ λευτρά. Ὁ χωροφύλαξ ποῦ ἀπέμεινε μὲ τὰ ρούχα στὸ χερί!...

Εἶνε γεγονός ἀναμφισβήτητο ὅτι καμιάς ζωῆς τὰ ἐγκληματικά χρονικά δὲν περιέχουν τόσες πολλές μὰ καὶ τόσες ἔξυπνες ἀποδράσεις φυλακαμένων ὡπὸς τῆς Τσαρικῆς Ρωσίας. Τῆς περισσότῃς καὶ τῆς περὶ μιστορικῆς ἀπὸ τῆς ἀποδράσεως αὐτῆς τῆς ἐπεχείρησαν οἱ λεγόμενοι «πολιτικοὶ ἐγκληματίαι» δηλαδὴ τὰ μέλη τῶν ὁμίδων τὸν κομιόντων ποῦ ἐστρέφοντο ἐναντίον τῆς Τσαρικῆς ἀπολυταρχίας. Οἱ φυλακῆς τῆς αυτοκρατορίας τῶν Τσαρῶν ἐστράγγιζαν γιὰ τῶν ἐπαναστατῶν ποῦ ἡ μόνη τῶν ἐννοια ἦταν ἡ ἐξέλιξις ἐνὸς ἀποσιωπητοῦ τρόπου ἀποδράσεως γιὰ νὰ ἐναρξίσουν καὶ πάλιν τὸ ἔργο τοῦ.

Ἡ περὶ ἀπλῆ ἀλλὰ καὶ ἡ περὶ χαρακτηριστικῆς δραπέτευσις πολιτικοῦ ἐγκληματικοῦ εἶναι χωρὶς ἄλλο τῆς Σόνιας Περόφσκαγιας, ποῦ ὄσπερ ἀπ' αὐτὴν ὁργάνωσε τὴν δολοφονία τοῦ Τσαροῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ Β' στὰς 13 Μαρτίου 1881.

Ἡ Σόνια Περόφσκαγια ἦταν κόρη τῆς ἀνωτάτης ρωσικῆς ἀριστοκρατίας. Ὁ πατέρας τῆς ἐπὶ πολλὰ χρόνια διετέλεσε γενικὸς κυβερνήτης τῆς Πετροουπόλεως. Ἐξαιρετικὰ ἔξυπνη, μὲ πολὺ εὐαίσθητη καρδιά ἀλλὰ καὶ μὲ ἀσπαλένια θέλησι καὶ ἐνοσηρικότητα ἐγκατέλειπε τὸ σπίτι τῆς ὅταν ἦταν 16 χρονῶν καὶ οἰχτήκει στὴν ἐπαναστατικὴ πάλιν. Σὲ ἡλικία δεκαεπτά χρονῶν συνελήφθη γιὰ πρώτη φορὰ, ἀλλὰ χάρις τῶν μέσα ποῦ διέθετε ἀπελευθερώθη ἐν δυνάμει προσωπικῆς διαταγῆς τοῦ Τσαροῦ Ἀλεξάνδρου. Ἡ Σόνια μόλις ἀπεφυλακίσθη ἐξακολούθησε τὴν ἐπαναστατικὴν τῆς προαγάνδα καὶ στὰ 1878 συνελήφθη καὶ πάλιν στὴ Νότιο Ρωσία. Τῆ φορὰ αὐτῆ τῆς ἐπεβλήθη ὡς τιμωρία ἡ ἐξορία στὴ Β. Ρωσία. Ἄν καὶ κατὰ τὸ ταξίδι τῆς πρὸς τὸν τόπο τῆς ἐξορίας τῆς παρουσιάσθησαν πολλές εὐκαιρίες νὰ δραπέτευσθ, ἐν τούτοις δὲν τόκανε, γιὰτὶ οἱ δύο χωροφύλακες ποῦ τὴν συνοδεύαν τῆς φέρθησαν μὲ τόσο καλὸ τρόπο ὥστε δὲν ἤθελε νὰ γίνῃ αἰτία νὰ τιμωρηθῶν διὰ τοῦ ἀσίου ἀνθρώπου. Ὅταν ὅμως σ' ἓνα σταθμὸ οἱ δύο αὐτοὶ χωροφύλακες τὴν παρέδωσαν σὲ ἄλλους ποῦ ἀρχισα εὐθὺς ἀμέσως νὰ τῆς φερόντων βάρβαρα, ἡ Σόνια σκέφτηκε ὅτι δὲν εἶχε καμιά ὑποχρέωσι νὰ φανῇ καὶ σ' αὐτοὺς ἱπποτικῆς· διὰ τὰ ἔπαυσε νὰ ἐπισημῆται τῆς πρώτης εὐκαιρίας ποῦ τὰ τῆς ἴδιδετο γιὰ νὰ δραπέτευσθ.

Ἡ συνοδεία διενεκτήρευσεν τὸ ἴδιο βράδυ στὸ σιδηροδρομικὸ σταθμὸ Τσούτφεν. Οἱ δύο συνοδοὶ τῆς χωροφύλακες κοιμήθησαν στὸ ἴδιο δωμάτιο μὲ τὴ Σόνια, ὁ ἓνας κοντὰ στὸ παράθυρο καὶ ὁ ἄλλος μὲρὸς στὴ πόρτα. Ἡ Σόνια πλάγιασε πᾶνω σ' ἓνα ξύλινο μπάγκο καὶ ἔκανε πᾶς τὴν πῆρε ἀμέσως ὁ ἴππος, γιὰτὶ ὅπως ἔλεγε ἀπὸ πρὶν στοὺς χωροφύλακες, ἦταν ποῦ δὲν κούρασεμῆν. Οἱ χωροφύλακες ἀνύποπτοι καὶ μὴ φαναζόμενοι ποτὲ διὰ μέσα στὸ αἰσιθητικὸ ἐκείνο κοριτσάκι κομρὶ κρύβονταν θάρρος ἀντρίκιου καὶ θέλησι ἀκατάβλητη τῶριζαν στὸν ἴππο. Ὅταν ἡ νεαρὴ ἐπαναστάτρια βεβαίωθηκε ὅτι οἱ φύλακες τῆς κοιμόνταν βαθεῖα, σηκώθηκε μὲ προσοχὴ, τράβηξε κατὰ τὴν πόρτα, δρασκέλισε ἐξείνουν

ράξενο σάλεμα ἐπήκολούθησε, κάτου ἐκεῖ, σὴν ἀνάβρασμα ποταμοῦ. Ἄλλ' ἐγὼ ποδοπάτησα τὸν λάκκο ἔως ὅτου σταμάτησε ἐντέλωσ τὸ σάλεμα... καὶ γι' αὐτὸ πρὸ ὀλίγου εἶδες τὸ σαγῶνι ἐκείνο καὶ τὰ δόντια στὸ στόμα τῆς μοιταίλας!

***

Τῆ στιγμῇ ἐκείνῃ ὁ βαρῶνος ἔμπεξε ἓνα τόσο ὀξύ, τόσο διαβολικὸ γέλιο, ὥστε ὁ τρομὸς μου ἀποκορυφώθηκε. Ἐγυρα πρὸς τὰ πίσω, στὴν ῥαχὴ τῆς καρξέλας μου καὶ καθὼς ἔχανα τῆς αἰσθησεῖς μου δοκίμασα τὸ φρικτὸ συναίσθημα διὰ γλυτρούσου ἀπ' τὴν καρξέλα μου, ἔπειτα, κλυδῶσα κάτω ἀπ' τὸ τραπέζι, φρικταρῆς κρῆ γιὰ μοῦρηχαν στὸ σφῆκο μου καὶ διὰ χοντρῆς κνηγεταρῆς μπότες μου ποδοπατοῦσαν τὸ κρῆνιό...

Ὅταν συνῆλθα, βρέθηκα ὅτι στὸ ὑπόγειο, παραχωρημένως ὡς τὸν λαμπρὸ, ἀλλὰ ἔαυλομένως στὸ κρεββάτι μου καὶ ἐπιμελῆς σκεπαζόμενος. Δὲν ἔξω ἂν μὲ μετῆρες ἐκεῖ ὁ ἴδιος ὁ βαρῶνος ἡ κανίνας ὑπῆρτης τοῦ. Τὸ μόνο ποῦ ἔξω εἶνε διὰ εἶχα πικρὸ δαλ τὴ νύχτα καὶ διὰ τὸ πρῶτὸ ἔφηνα χωρὶς κᾶν ν' ἀποχαφετίσω τὸν βαρῶνο.

Καὶ μόνο ὅταν πῆγα στὸ σπίτι μου, ὁ πατέρας μου, ὅχι δίχως κόπο κατώφθησε νὰ μὲ πείθῃ ὅτι ὁ βαρῶνος γιὰ νὰ μ' ἐκδικηθῆ ἔσλωσ ποῦ δὲν εἶχα θέλησι νὰ μείνω περισσότερο μαζὶ του, καὶ ἐπειδὴ κατάλαβε ὅτι ἤμουν φοβηταρῆς, μοῦ διηγήθηκε τὴν ἐντέλωσ φανταστικὴ αὐτὴ ἱστορία.

Παρ' ὅλες τῆς βεβαίωσεῖς ὡς τόσο τοῦ πατέρα μου, δὲν ἔναπῶνθα ποτὲ πᾶ στὸν πύργο τοῦ βαρῶνου ντὲ Μωβίλλ.

ποῦ κοιμόταν μὲρὸς σ' αὐτῇ, τράβηξε ἡσυχα-ἡσυχα τὸν σύρτη ἀνοίξε καὶ βρέθηκε στὸ διάδρομο. Χωρὶς καθόλου νὰ χάσῃ τὴν ψυχραιμία τῆς ἐνανάλεισε ἀπ' ἔξω τὴν πόρτα καὶ κατέβηκε στὸ δρόμο. Γιὰ νὰ μὴν δῶσῃ δὲ ὑπόνοιες σὲ κανένα δὲν πῆγε ν' ἀγοράσῃ εἰσητήριο γιὰ τὸ τραῖνο, ἀλλὰ χῶθηκε σ' ἓνα βαγὼνι μᾶς ἐμποικῆς ἑμαεστοιχίας καὶ κατέβηκε κρυφὰ σ' ἓναν ἄλλο σταθμὸ ἔκατὸ βάρδια μακρύτερα. Ἐκεῖ μῆτεκ στὴν ἀμαεστοιχία ποῦ πῆγαινε στὴ Πετροῦπολι ὅπου καὶ ἔφτασε τὸ ἄλλο βράδυ τῆς δραπέτευσῆς τῆς.

Ἐπὲρ ἀπὸ τὴ δολοφονία Ἀλεξάνδρου τοῦ Β' στὴν ὁποία ὄπως εἶπαμε ἡ Σόνια ἔπαυσε τὸν σπουδαιότερο ρόλο, ἡ Πετροῦπολις εἶχε μεταβληθῆ σὲ στρατοπέδα καὶ περισσότερα ἀπὸ ὄχτακόσια πρόσωπα εἶχαν ριχθῆ στὶς φυλακῆς, σὲ διάστημα δύο ἡμερῶν! Ὅλες ἡ προσπάθειες τῶν συνιτρόφων τῆς ἐπαναστάτριας νὰ τὴν πείσουν νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Πετροῦπολι γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ ἔμειναν ἀκαρποὶ μὲρὸς στὸ ἀκατάβλητο θάρρος τῆς. Ἐννοοῦσε νὰ μείνῃ στὴν τόσο ἐπικίνδυνῃ γι' αὐτὴν πόλι καὶ νὰ ἐξακολουθῆ τὴν προαγάνδα τῆς, ἀδιὰφορῶντας γιὰ τοὺς κινδύνους. Δὲν πέρασαν ὅμως πολλῆς ἡμέρας μ' ἓνας ἀύνομικὸς τὴν ἀνεγνώρισεν στὸν περὶ κεντρικὸ δρόμο τῆς Πετροῦπόλεως καὶ τὴν συνέλαβε. Τῆ φορὰ αὐτῆ τὴν ἐκράτησαν στὰς φυλακῆς Πετροῦπόλεως καὶ στὶς 15 Ἀπριλίου τοῦ 1881 τὴν ἐκρέμασαν μαζὶ μὲ πολλοὺς ἄλλους συνομητέες!...

***

Ἐπίσης καὶ ἡ ἀπόδρασις ἐνὸς ἄλλου ἐπαναστάτου, τοῦ Λέον Ντώις, ἀπὸ τῆς Τσαρικῆς φυλακῆς εἶνε πραγματικὰ ἔξυπνη καὶ ἀπλῆ. Ὁ Λέων Ντώις ὑπηρετοῦσε σ' ἓνα σύνταγμα πεζικῶν ὡς «ἔθελοντις». Ὁ ὄρος ἔθελοντις ἐδῶ δὲν ἔχει τὴν ἐννοια ποῦ δίνουμε ἔμεῖς στὴ λέξι αὐτῇ. Ἐθελονταὶ λέγονταν τὰ παιδιὰ τῶν μεσαίων τάξεων, ἐπὶ Τσαροῦ, στὴ Ρωσία, ποῦ λόγῃ τῆς κοινωνικῆς τῶν θέσεως ὑπηρετοῦσαν μόνον ἔξι μῆνες στὸ στρατό, ἐνῶ ἡ θητεία τῶν παιδιῶν τῶν μοιζῶντων καὶ τῶν ἄλλων κατώτερων κοινωνικῶν στρωμάτων ἔφτανε πολλῆς φορῆς στὰ ἔξι καὶ ἐπὶ τὰ χρόνια!

Ὁ Ντώις ἦταν φύσις ἀνήσυχος, τᾶβαξε μὲ τοὺς ἀξιωματικοὺς, τοὺς μιλοῦσε στὸν ἐνικό καὶ διαρκῶς δημιουργοῦσε ἐπισοδία. Κάποτε γιὰ νὰ βοηθῆσει τὴν ἀπόδρασι μερικῶν πολιτικῶν καταδικῶν ἔλειψε πέντε ἡμέρες ἀπὸ τὸ σύνταγμα τοῦ. Αὐτὸ χρησίμευε ὡς ἀφορμὴ στοὺς ἀξιωματικοὺς του νὰ τὸν παραπέμψουν στὸ στρατοδικεῖο. Ὁ Ντώις ἤξερε πολὺ καλά ὅτι ἡ ἀπόφρασις τοῦ στρατοδικεῖου θὰ ἦταν ἀύστηρη. Γι' αὐτὸ ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῇ ποῦ τὸν ἐκράσαν στὴ φυλακῇ ζήτησε—ἐχοντας τὸ σκοπὸ ν' ἀποδράσῃ—νὰ τοῦ ἐπιτρέψουν νὰ λουστῆ. Τὸν ὡδήγησαν πράγματι κατὰ δημοτικὰ λουτρά τῆς πόλεως, μὲ συνοδεία τριῶν στρατιωτῶν.

Ἀπὸ τοὺς τορεῖς στρατιωτικῆς τῆς φρουρῆς τοῦ Ντώις ἴταν ἔφταναν στὰ δημοτικὰ λουτρά, οἱ δύο ἔμειναν ἀπ' ἔξω φυλάγοντας κάτὸ ἀπὸ τὰ δύο παράθυρα τοῦ προθαλάμου τῶν λουτρῶν. Ὁ τρίτος μῆτεκ μὲσα στὸν λουτρόνα μαζὶ μὲ τὸν Ντώις.

Ἐκεῖ ὁ Ντώις γυθῆθηκε, ἔδωσε τὰ ρούχα τοῦ στὰ στρατιωτικῇ ποῦ τὸν συνοδεύει, καὶ ποῦ δὲν φαναζότανε ὅτι μορεῖ νὰ τὸ σκάσῃ ὀλόγυμνος, καὶ πέρασε στὸ διαμέρισμα ποῦ βρισκόντουσαν οἱ μανιερες. Στὸ διαμέρισμα αὐτὸ περιέμενε τὸν Ντώις ἓνας συντροφός του, ὁ ὁποῖος εἶχε φτάσει προητέρω βασιζόμενος ἔνα πᾶνε μὲ ρούχα πολιτικῆς. Ὁ Ντώις χωρὶς νὰ χάσῃ ὅτε ἐκπὸ φερε τὰ ρούχα αὐτὰ, κατέβασε ὅσο προορῆσε χαμηλὰ τὸ μεγάλο μαλλιαρὸ ρουσοῦκο σκούφο του, ἐναγῆρισε στὸ δωματίο ποῦ φύλαγε ὁ σύνδοξ· τὸν στρατιωτικῇ μὲ τὰ ρούχα τοῦ στὸ χερί, πέρασε μωρστὰ τὸν ἀτῆροξ καὶ ἔφυγε!...

Ὁ δυστυχισμένος στρατιωτικῇ δὲν κατάλαβε τὸ παιχνίδι ποῦ παίχθηκε εἰς βάρος τοῦ. Βλέποντας νὰ βγαίγῃ ἀπὸ τῆς μανιερες ἓνας καθὼς φρέκει πολιτικῆς, τοῦ ἀνοίξε τὴ πόρτα μοχαξοῦ του καὶ τὸν ἄφησε νὰ περάσῃ ἀνενοχλήτα. Στὸ δρόμο περιέμενε τὸν Ντώις ἓνας ἄλλος σύντροφός του μ' ἓνα ἀμάξι. Ὁ δραπέτης πῆδησε μὲσα καὶ ἔγινε ἀφαντός!...

ΦΙΛΟΦΡΟΣΥΝΕΣ

Ὅταν ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Ρέτς ἐπῆγε νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν ἐπίσκοπο τοῦ Κοσπό, ὁ ὁποῖος τὸν εἶχε χειροτονήσει, ὁ τελευταῖος αὐτός, εἰς ἀπάντησιν, τοῦ εἶπε:

— Μὰ, φίλε μου, ἐγὼ πρέπει νὰ σ' εὐχαριστήσω: Πρὶν γίνετε ἐπίσκοπος, ὁ ἀσχημότερος ἐπίσκοπος τῆς Γαλλίας ἤμουν ἐγὼ!...

